

Grond mobiliseren in het Lunterse buitengebied

Hoe houdt je leven in de agrarische bedrijvigheid in een gebied, dat steeds meer onder druk van de verstedelijking komt te staan? Sinds 2004 is in Lunteren het Lunters landfonds actief, een samenwerkingsverband van boeren en burgers uit deze parel van de Gelderse Vallei. Het Lunters landfonds wil de agrarische kwaliteit en de vitaliteit van het buitengebied van Lunteren behouden en versterken door met privaat geld van burgers deel te nemen in grondtransacties, om zo grond beschikbaar te houden voor extensief boerende melkveehouders en andere agrariërs. In december vorig jaar werd de eerste koopovereenkomst gesloten: de Drie Plasse Percelen, een uniek stukje historische cultuurgrond van 3,8 hectare werd verkocht aan het Lunters Landfonds en vier agrariërs. Een overeenkomst die er zonder het LLF niet was gekomen.

Maar om de toekomst van agrariërs en het buitengebied te versterken is het niet alleen maar een kwestie van geld werven en grond aankopen, zo bleek. Er is ook allerlei grond in het buitengebied dat op dit moment onvoldoende benut wordt én niet makkelijk beschikbaar komt voor agrariërs. Dat is jammer, want er zijn genoeg boeren die het Lunters Landfonds al hun belangstelling hebben laten blijken om grond te pachten.

Een belangrijke reden dat er geen beweging zit in de grondmarkt in Lunteren lijken emoties te zijn. Er zijn aardig wat (kleinere) boeren zonder opvolger, die ermee gestopt zijn, maar hun land in bezit houden. Voor het geld hoeven ze dat ook niet te doen, want hun quotum heeft al genoeg opgeleverd. Maar ze willen die grond ook niet verpachten. Omdat ze gehecht zijn aan hun grond en er liever geen vreemden op zien. Of omdat ze nog bang zijn voor de gevolgen van pacht voor de waarde van de grond. Die laatste angst is overigens onterecht, omdat er net een nieuwe pachtwet is aangenomen die die gevolgen niet heeft. Maar het vertrouwen in pacht moet nog gaan groeien.

Met ondersteuning van het netwerkenprogramma wil het Lunters landfonds hier wat aan gaan doen. Er is een commissie grond gevormd, met boeren, burgers, een rentmeester en een vertegenwoordiger van een veevoerproducent. Half februari kwamen ze bijeen, in zaal Floor in Lunteren. Het werd een levendige en vrolijke bijeenkomst, waar volop plannen werden gesmeed.

Het plan is om te werken vanuit de agrariërs die behoefte hebben aan grond, en ze te betrekken bij het losmaken van de grondmarkt. Daarom gaan we eerst gesprekken met een aantal van hen voeren, om samen de situatie rondom hun bedrijf in beeld te brengen, en vast te stellen welke barrières er liggen: wat heeft hij nodig? Is het beschikbaar? En waarom wil die en die buurman niet verpachten of verkopen, terwijl hij wel grond in bezit heeft?

Vervolgens kijken we wat er verder nodig is aldaar. Gesprekken met de buren? Een gebruikersverklaring? Of nadere uitleg over de nieuwe pachtwet? Een bijdrage vanuit het Lunters landfonds? Als het goed is komen hier op maat gesneden oplossingen uit: dat kan bijvoorbeeld een gebruikersverklaring met meer partijen zijn, of een nieuw samenwerkingsverband tussen agrariërs.

De gesprekken worden gevoerd volgens een protocol, dat we steeds verder gaan verbeteren. Naarmate we het vaker hebben gedaan kunnen nieuwe mensen vanuit het netwerk en – breder – het landfonds ook zulke gesprekken gaan voeren, op basis van dat protocol.

Het netwerk richt zich met deze aanpak op het activeren van de vragende partij: de agrariërs die grond nodig hebben. Zij kunnen zelf ook wat doen om de grond 'los' te krijgen, zeker als ze zich beter bewust zijn van de mogelijkheden als je er anderen bij betreft.